

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-03-13 Nr. 429-45
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Draudikas ir pareiškėja sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį, kuria Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 060 (toliau – Taisyklės) pagrindu pastatų draudimo variantu „Midi“ „nauja verte“ buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su gyvenamuoju namu, esančiu adresu: *Duomenys neskelbtini* (toliau – Namas) ir jame esančiu namų turtu (toliau – Sutartis). Šalių sutartas draudimo laikotarpis – nuo 2023 m. birželio 27 d. iki 2024 m. birželio 26 d. Sutartyje nurodyta, kad, be kitų rizikų, draudžiamaisiais įvykiais pripažįstamos gamtinės jėgos ir vandens prasiskverbimas pro pastato konstrukcijas.

2023 m. rugpjūčio 4 d. pareiškėja draudiką informavo apie patirtą žalą: „Ketvirtadienio vakarą praėjo audra su stipria liūtimi ir pagadino stogo dangą, ir pradėjo veržtis vandeniu pro lubas, subėgo visa apšiltinimo stogo perdangos vata palėpėje, vandeniu prasiskverbė į svetainės lubas, sušlapo perdangos plokštės, gipsas, atšoko dažai“ (toliau – Įvykis).

2023 m. rugpjūčio 22 d. draudiko pasitelkta įmonė UAB „Smart Claims“ (toliau – Draudiko pasitelkta įmonė) atliko apgadinto turto apžiūrą.

2023 m. rugpjūčio 28 d. draudikas informavo pareiškėją apie nustatytą žalos dydį – 1 879,66 Eur. Pareiškėjai nesutikus su apskaičiuotu žalos dydžiu, išsakius pastabas, draudikas informavo pareiškėją apie patikslintą žalos dydį – 2 528,52 Eur.

Pareiškėja nesutiko ir su patikslintu draudiko žalos apskaičiavimu ir pateikė 2023 m. rugsėjo 29 d. UAB „Getelit“ parengtą Specialistų techninio vertinimo išvadą (toliau – Vertinimo išvada), kurioje pateiktos žalos šalinimo lokalinės sąmatos (toliau – Vertinimo išvados sąmata) suma – 9 717,81 Eur be PVM (11 758,55 Eur su PVM).

Siekdamas papildomai įvertinti reikšmingas aplinkybes, lėmusias skirtingą žalos dydžio vertinimą, draudikas nutarė dar kartą apžiūrėti apgadintą turtą. Vis dėlto 2023 m. spalio 24 d. pareiškėja draudiką informavo nesutinkanti su papildoma turto apžiūra, tam nesant poreikio (pareiškėja nurodė, kad Namo stogas jau suremontuotas), ir prašė vadovautis Vertinimo išvados duomenimis.

Atsižvelgdamas į visus turimus duomenis, draudikas priėmė sprendimą išmokėti pareiškėjai 3 265,09 Eur draudimo išmoką, įvertinus nustatytą žalos dydį (3 295,09 Eur be PVM) ir Sutartyje numatytą išskaitą (30 Eur). Pareiškėja apie tai buvo informuota 2023 m. lapkričio 16 d. raštu, o draudimo išmoka pareiškėjai buvo išmokėta 2023 m. lapkričio 17 d.

Pareiškėjai su draudiko apskaičiuota draudimo išmokos suma nesutikus, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja nurodė, kad žala turtui padaryta, kai „Kilus stipriam škvalui buvo pakeltos stogo skardos, todėl lietaus vandeniu pateko į namo vidų“. Pareiškėjos teigimu, draudiko apskaičiuota sugadinto turto atkūrimo kaina „<...> yra per maža, neatitinka šių dienų kainų ir neatlygina patirtos žalos“. Pareiškėja prašė draudiko „Sąžiningai atlyginti žalą, tenkintų bent vidurkis draudimo įmonės paskaičiuotos sumos ir mano nepriklausomo vertintojo paskaičiuotos sumos“.

Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas su pareiškėjos reikalavimu nurodė nesutinkantis. Su atsiliepimu draudikas pateikė pasitelktos įmonės parengtą Ekspertinę nuomonę dėl defektų priežasties ir nuostolio sumos (toliau – Ekspertinė nuomonė). Ekspertinėje nuomonėje nurodyta, jog Vertinimo išvados sąmatoje yra įtraukti darbai, nesusiję su įvykio padarinių šalinimu – dalis įtrauktų darbų yra susiję su statybos darbų broko arba kondensato kaupimosi padarinių šalinimu. Draudiko teigimu, pagal Taisykles, jam nekyla pareiga atlyginti žalos dėl pastato defektų, atsiradusių dėl statybos klaidų ir broko (Taisyklių 76.1.17 c papunktis), taip pat žalos dėl vandens kaupimosi ar garų kondensavimosi (Taisyklių 45.4 b papunktis). Be to, Ekspertinėje nuomonėje nurodoma, kad dalies Vertinimo išvados sąmatoje nurodytų darbų kaina ir kiekiai yra nepagrįstai padidinti.

Draudikas nurodė, kad tinkamai nustatė įvykio pasekmėms pašalinti būtinų darbų išlaidas (lubų ir sienų glaistymo ir dažymo, mineralinės vatos keitimo, kamino skardinimo, paruošiamųjų darbų ir kt.).

Ginčo nagrinėjimo metu draudikas informavo, kad išmokėjo pareiškėjai pagal draudiko sudarytą turto žalos įvertinimo skaičiuoklę (toliau – Žalos skaičiuoklė) susidarančią mokėtiną pridėtinio vertės mokesčio sumą – 691,97 Eur.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios Namui padarytą žalą, dydžio (draudiko nustatyto žalos dydžio, susijusio su namų turtu, pareiškėja neginčija).

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina nustatyti, ar draudikas tinkamai, laikydamasis Sutarties nuostatų, nustatė draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio kilusią žalą, dydį, t. y. ar į Žalos skaičiuoklę, kurios pagrindu išmokėta išmoka, įtraukė: 1) visus darbus, būtinus atkurti Namą į iki įvykio buvusią būklę; 2) tinkamą atkūrimo darbų apimtį.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalį). Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperotis).

Šalių sudaryta Sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.¹ Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį.²

Šiuo atveju nėra ginčo, kad Namui buvo padaryta žala, tačiau kyla ginčas dėl jos dydžio ir sąsajų su įvykiu.

Kaip minėta, šalys susitarė, kad draudžiamaisiais įvykiais bus laikoma žala, kilusi dėl gamtinių jėgų (įskaitant audrą ir liūtį), taip pat vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas.

Vertinant konkrečias Taisyklių nuostatas, kuriose nurodytos draudžiamųjų įvykių sąlygos, matyti, kad Taisyklių 44.1.3 a papunkčiu draudikas įsipareigojo atlyginti tuos nuostolius, kurie atsirado dėl tiesioginio audros³ poveikio apdraustam turtui.

Taip pat Taisyklių 44.4.1 papunktyje nustatyta, kad draudikas atlygina žalas dėl liūtis, tačiau pagal Taisyklių 44.4.3 papunktį neatlygina „žalų dėl: a) vandens (įskaitant kritulius) prasiskverbimo į pastato, buto vidų iš lauko per angas ar nesandarias vietas, kurių neturėjo būti (pvz. kiauras, nehermetiškas, remontuojamas pastato stogas, sienos, balkonai, pamatai, išorinių konstrukcijų jungtys, nesandariai uždaryti langai, durys ir pan.), išskyrus kai šie nesandarumai atsirado dėl draudžiamąjo įvykio“.

Taisyklių 46.1 papunktyje nustatyta: „Mes atlyginame žalas, sukeltas lietaus ar tirpstančio sniego vandens, prisisunkusio pro stogo dangą ar išorines pastato sienas, įskaitant išorinių konstrukcijų jungtis.“ Taisyklių 46.3 papunktyje nustatyta: „Mes neatlyginame žalų: a) pastato konstrukcijos defekto ar priežasties, dėl kurio įvyko šis užliejimas pašalinimo. Neatlyginame žalos dėl bet kokių pažeistos konstrukcijos sudedamųjų dalių sugadinimo, išskyrus vidaus apdailą.“

Nuostolių nustatymo tvarka taip pat detalizuota Taisyklėse. Taisyklių 129.2 papunktyje nustatyta: „Nuostolio dydį mes nustatysime vadovaudamiesi nustatytos formos surašytu turto sunaikinimo (sugadinimo) aktu, iš Jūsų ir kompetentingų įstaigų gautais nuostolio fakta, dydį ir faktines remonto išlaidas patvirtinančiais bei su mumis suderintais dokumentais.“ Taigi, atlygintino žalos dydžio nustatymo prerogatyva Sutartimi priskirta draudikui, jis vertina visus turimus duomenis.

Taisyklių 132.1–132.4 papunkčiuose nustatyta teisė pasitelkti specialių žinių turinčius asmenis: „132.1. Tiek mes, tiek ir Jūs galime samdyti nepriklausomus ekspertus ir remtis jų išvadomis, kad nustatytume įvykio priežastis ir nuostolio dydį. 132.2. Nepriklausomo eksperto išvados yra privalomos abiems draudimo sutarties šalims, jei nėra įrodoma, kad jos neteisingos. 132.3. Jei mes nesutariame kitaip, nepriklausomo eksperto išlaidas apmoka ta šalis, kuri į jį kreipėsi. 132.4. Nepriklausomais ekspertais gali būti asmenys, nurodyti LR Audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto ir LR Teisingumo ministerijos pateiktuose ekspertų sąrašuose.“

Taisyklių 133.1 papunktyje nustatyta: „Kai pastatai, butai, namų turtas apdrausti nauja verte ir yra sugadinti dėl draudžiamąjo įvykio, nuostoliu laikoma turto remonto kaina, bet ne daugiau kaip turto nauja vertė įvykio dienai.“ Taisyklių 133.33 papunktyje nustatyta: „Mes neatsakome už spalvos, atspalvio ar kokybės neatitikimus tarp suremontuotos ir likusios pastato, buto, daikto dalies.“

Kaip matyti iš pateiktų turto apžiūros aktų⁴, 2023 m. rugpjūčio 22 d. Draudiko pasitelktai įmonei apžiūrėjus Namą, buvo nustatyti šie defektai: vandens nubėgimo žymės ant Namų lubų, sienų, sušlapusi palėpės grindyse esanti plokštė ir mineralinė vata, stogo dangos nesandarumas prie kamino, pažeisti baldai.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad draudikas kelis kartus perskaičiavo žalą. Vis dėlto ir galutinis draudiko apskaičiuotas žalos dydis (3 295,09 Eur be PVM) gana smarkiai skiriasi nuo pareiškėjos pasitelktos įmonės Vertinimo išvados sąmatoje nurodomo žalos dydžio (9 717,81 Eur be PVM). Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja nurodė, kad jai turėtų būti atlygintas bent draudiko apskaičiuotos nuostolio sumos ir Vertinimo išvadoje nustatytos turto atkūrimo kainos vidurkis. Kaip minėta, remiantis Taisyklių nuostatomis (Taisyklių 129.2 papunktis), žalos dydžio nustatymo prerogatyva priskirta draudikui, kuris turi priimti sprendimus, remdamasis visais turimais duomenimis. Taigi, pareiškėjos pateikta Vertinimo išvada laikytina vienu iš vertintinų įrodymų.

Vertinimo išvadoje nurodoma, kad Namų apžiūra buvo atlikta 2023 m. rugsėjo 22 d. Vertinimo išvadoje pateiktos Namų nuotraukos, taip pat turto atkūrimo sąmata bei toks

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

³ Taisyklių 44.1.1 papunktyje nustatyta, kad audra laikoma stiprus vėjas, vėjo gūšiai, kurių greitis viršija 18 m/s, ardo apdraustus pastatus, butus, laužo medžių šakas, išjudina lengvesnius daiktus.

⁴ Pareiškėja pasirašė ir sutiko su turto apžiūros akte nurodyta informacija.

komentaras: „<...> nustatyta, kad dėl drėgmės poveikio, kurį įtakojo stiprus lietus, buvo iš dalies pažeista stogo konstrukcija bei po ja esantys pastato konstrukciniai bei apdailos elementai. Per stogo konstrukcijos pažeidimus kritulių vanduo nevaržomai patenka į pastato vidų bei drėkindamas gadina pastato laikančiąsias konstrukcijas bei apdailos elementus, todėl šiuo metu, esamos būklės pastatas netenkina STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“ Šeštojo skirsnio 33.2 punkto reikalavimų, kurie nurodo, kad „33.2. stogus suprojektuoti ir įrengti taip, kad pastato vidus ir po hidroizoliaciniais sluoksniais esančios stogo konstrukcijos būtų apsaugotos nuo išorinio lietaus ir sniego poveikio. Neigiamas drėgmės poveikis fiksuotas šioje išvadoje pridėtose nuotraukose, kuriuose taip pat užfiksuoti matavimų rezultatai, matomas kritinės drėgmės kiekis laikančiose konstrukcijose bei vidiniuose apdailos sluoksniuose. <...> Įvertinus pastatui padarytą ir tebedaromą žalą, nustatyta, kad siekiant sustabdyti bei likviduoti drėgmės padarinius, kurie nestabdomi ateityje gali sukelti pastato avarinę būklę, šioje išvadoje aprašytus defektus būtina nedelsiant šalinti.“

Kaip matyti, priimdamas sprendimą dėl galutinio su įvykiu susijusios žalos dydžio, draudikas atsižvelgė ne tik į jo pasitelktos įmonės apžiūros duomenis, tačiau ir į pareiškėjos pateiktą informaciją, įskaitant Vertinimo išvadą. Draudiko pasitelkta įmonė Ekspertinėje nuomonėje pateikė išsamius paaiškinimus dėl nustatytų įvykio sąlygotų būtinų turto atkūrimo darbų ir jų apimties.

Vertinant draudiko ekspertų parengtą Žalos skaičiuoklę ir pareiškėjos pateiktą Vertinimo išvados sąmatą, matyti, kad į savo skaičiuoklę draudikas įtraukė 359,47 Eur be PVM sumą, atlyginančią mineralinės vatos keitimo darbus, taip pat kamino skardinimo darbus (251,51 Eur be PVM) ir 10,71 Eur be PVM sumą, atlyginančią šviestuvų permontavimo darbus. Minėtos sumos atitinka analogiškas pozicijas Vertinimo išvados sąmatoje, taigi, dėl jų ginčo nėra.

Vertinant kitas darbų pozicijas, matyti, kad dalis darbų, įtrauktų į Vertinimo išvados sąmatą, nėra įtraukti į draudiko Žalos skaičiuoklę, be to, dalies Vertinimo išvados sąmatos darbų kaina yra didesnė, negu nurodyta draudiko Žalos skaičiuoklėje.

1. Dėl į draudiko Žalos skaičiuoklę neįtrauktų darbų

Vertinant draudiko Žalos skaičiuoklę, matyti, kad draudikas neįtraukė 64,48 kv. m. stogo dangos ir difuzinės plėvelės keitimo darbų, kurie įtraukti į Vertinimo išvados sąmatą (nurodyta stogo išardymo kaina – 92,15 Eur be PVM; difuzinės plėvelės keitimo darbai – 313,06 Eur be PVM; stogo dengimo darbai – 978,79 Eur be PVM).

Ekspertinėje nuomonėje stogo būklė aprašoma taip: „Apžiūrėjus stogo dangą fiksuojama, kad: a. Stogas dengtas profiliuota plienine danga, čerpių imitacija. Dangos būklė gera, nėra fiksuojama varžtų atsipalaidavimo, lapų išsibangavimo, dangos paviršių mechaninio poveikio.<...> Iš pastogės vidinės pusės aiškiai identifikuojamas plyšys/ nesandarumas ties kaminiu. Ties minima vieta, prie kamino esanti OSB plokštė stipriai pažeista drėgmės, su puvinio požymiais, 37 % drėgnumo, kas yra labai didelio drėgnumo rodmuo.<...> Pro plyšį skverbiasi lietus / drėgmė, teka kamino konstrukcija žemyn <...>. Dėl šios priežasties padaryta žala: drėkinama vata, perimetru aplink kamina, 2-3 m² plote, kas sudaro ~ 0.15m³ vatos, ir 1-2 m² OSB plokštės. Kaip pasekmė žala, yra apgadinta pirmo aukšto vidaus patalpų lubos ir sienos, defektai detalizuoti apžiūros akte. Vizualiu vertinimu nėra identifikuojama išorinio / mechaninio poveikio, nuplėšusio galimai buvusį profilį. Darytina prielaida, kad apskardinimas galėjo būti įrengtas, bet dėl neaiškių priežasčių, jo nebėra. Siekiant papildomai patikslinti šią situaciją, išsamiai apžiūrėti kamino apskardinimo ypatumus, buvo bandoma atlikti specializuotą stogo apžiūrą, pasitelkiant stogų remonto įmonę UAB BŪSTO PRIEŽIŪRA. Tačiau savininkė atsisakė priimti meistrą, sąlygų specializuotai stogo dangos apžiūrai nesudarė <...> Stogo danga, be minimo kamino apskardinimo broko, yra geros būklės, sugadinimų ir / ar kitų defektų, galinčių sukelti aukščiau minimus defektus, nėra.“

Ekspertinėje nuomonėje pakomentuota ir Vertinimo išvadoje pateikta nuotrauka su priedais: „Bendrasis stogo vaizdas, dalinai nuo pagrindų atšokusi skarda“. Draudiko pasitelktos įmonės eksperto teigimu, „Priedama foto nuotrauka, kurioje nėra identifikuojama jokių sugadinimų / defektų“⁵. Minėta nuotrauka aptariama toliau: „Deja, Ataskaitoje ir išvadose daugiau jokio patikslinimo nėra, kur yra minimas atšokimas, nuo kokių pagrindų – nėra aišku.“

Ekspertinėje nuomonėje Draudiko pasitelkta įmonė, komentuodama Vertinimo išvados sąmatos darbų pozicijas, nurodė: „<...> numatytas 64 m² stogo dangos demontavimas ir

⁵ Įdėta ir aptariama nuotrauka.

difuzinės plėvelės pakeitimas. <...> Koks priežastinis ryšys tarp nesandarumo ties kaminiu ir visos stogo plėvelės sugadinimo, paaiškinimo nėra. Darbas nėra susijęs su kamino nesandarumo faktu.“

Taigi, Draudiko pasitelktos įmonės ekspertai nurodė nenustatę jokių objektyvių duomenų, patvirtinančių Namų stogo dangos pažeidimus kitose vietose, išskyrus prie kamino. Sutiktina su draudiku, kad Vertinimo išvadoje taip pat nėra pateikta jokių konkrečių duomenų apie galimus kitus stogo dangos pažeidimus kitoje vietoje.

Kaip minėta, draudikas ketino atlikti papildomą Namų stogo apžiūrą, pasitelkdamas šios srities specialistus, tačiau pareiškėja su šios apžiūros atlikimu nesutiko. Manytina, kad, esant tokioms aplinkybėms, draudikas pagrįstai, remdamasis turimais duomenimis, priėmė sprendimą neatlyginti Vertinimo išvados sąmatoje nurodytų papildomų 64,48 kv. m. stogo dangos keitimo išlaidų.

Aptariant difuzinės plėvelės būklę ir jos drėkimo priežastis, Ekspertinėje nuomonėje nurodoma: „<...> Difuzinė plėvelė, esanti virš gegnių, yra dėmėta ir drėgna visame stogo šlaite, ne tik ties kamino zona. Ištinis ir tolygus plėvelės drėkinimas galimas 2 atvejais: i. Jeigu stogo danga būtų kiaura visame plote, vienodo diametro skylėmis / nesandarumais. Ko objekte nėra. Versija atmetama kaip nepagrįsta. ii. Jeigu drėkinama iš vidinės pusės, dėl kondensato susikaupimo. Ši versija yra tikėtina, kadangi perdanga yra apšiltinta 6 cm storio sluoksniu, akmens vata. <...> Praktikoje analogiškų perdangų apšiltinimui naudojamas 30 cm vatos storis, t. y. 5 kartus daugiau nei yra objekte⁶.“

Vertinant galimą kondensato poveikį, Ekspertinėje nuomonėje nurodoma: „Toks efektas sukiamas šaltuoju metų laiku, kai dėl per mažo apšiltinimo sluoksnio palėpė yra pašildoma, ir temperatūrų skirtumas tarp lauko – palėpės vidaus sudaro sąlygas rasos taško formavimuisi, t. y. pradeda kauptis kondensatas.“

Taigi, Draudiko pasitelkta įmonė iš turimų duomenų padarė išvadą, kad difuzinės plėvelės drėkinimas yra susijęs ne su įvykiu, bet su kondensato poveikiu. Ši išvada nėra paneigta jokiais kitais objektyviais duomenimis.

Manytina, kad draudikas pagrindė, jog difuzinės plėvelės keitimo darbų poreikis nėra nulemtas įvykiu. Remiantis Taisyklių 45.4 papunkčiu, draudikas neįsipareigojo atlyginti žalų, kilusių dėl „<...> b) vandens kaupimosi ar garų kondensavimosi“. Įvertinus nustatytas faktines aplinkybes ir Taisyklių nuostatas, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai nutarė neatlyginti difuzinės plėvelės keitimo išlaidų.

Vertinant draudiko Žalos skaičiuoklę, matyti, kad į ją nėra įtraukti ir Vertinimo išvados sąmatoje nurodomi lubų gipso kartono su karkasu keitimo darbai („pakabinamų lubų iš gipso kartono plokščių išardymas“ – 461,50 Eur be PVM; „pakabinamų lubų lengvų profilių <...> karkaso įrengimas“ – 819,92 Eur be PVM; „lubų karkasų aptaisymas gipso kartono plokštėmis“ – 839,25 Eur be PVM).

Ekspertinėje nuomonėje, komentuojant minėtas Vertinimo išvados sąmatos pozicijas, nurodoma: „Numatytas 37,35 lubų gipso kartono su visu karkasu keitimas (pažymėta mėlynai). <...> Darbas nėra susijęs su kamino nesandarumo faktu. Pašalinti kamino nesandarumo sukeltą lubų sugadinimą pakanka pažeistų vietų remonto, glaistymo, gruntavimo ir perdažymo. Gipso kartonas yra paveiktas minimaliai, ir jo keisti, tuo labiau laikantį karkasą, nėra jokio technologinio būtinumo.“

Įvertinus minėtus argumentus, darytina išvada, kad Draudiko pasitelkta įmonė Ekspertinėje nuomonėje pagrindė, kodėl minėtų darbų nelaikė susijusiais su įvykiu. Be to, Vertinimo išvadoje nėra pateikta jokių konkrečių duomenų, pagrindžiančių, kad minėtų darbų technologinė būtinybė objektyviai egzistuoja ir yra nulemta būtent šiam ginčui aktualaus, vienkartinio įvykiu. Manytina, kad draudikas pagrįstai rėmėsi savo pasitelktų ekspertų išvadomis ir, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, neįtraukė minėtų darbų į įvykiu nulemtos žalos skaičiavimus.

2. Dėl darbų apimties skirtumų draudiko ir pareiškėjos pasitelktos įmonės skaičiavimuose

Draudikas į savo Žalos skaičiuoklę įtraukė lubų dažymo (632,99 Eur be PVM) ir lubų glaistymo (374,80 Eur be PVM) darbų kainų sumas. Minėti darbai įtraukti ir į Vertinimo išvados sąmatą, tačiau jų apimtis ir kaina yra didesnė (draudikas nurodė Žalos skaičiuoklėje naudoję Vertinimo išvados sąmatoje nurodytus įkainius, tad ginčo dėl jų nėra). Pažymėtina, kad

⁶ Ekspertinėje nuomonėje pateikti „Mineralinės vatos gamintojo PAROC perdangos šiltinimo skaičiavimai“.

draudiko nurodoma darbų apimtis atitinka pareiškėjos pasirašytame apžiūros akte fiksuotą lubų pažeidimo plotą. Vertinimo išvados sąmatoje nurodytas didesnis remontuojamas lubų plotas papildomai nemotyvuojamas ir nepaaiškinamas, nėra pateikta jo skaičiavimų. Dėl šios priežasties laikytina, kad, nesant objektyvių ir konkrečių duomenų, paneigiančių draudiko ekspertų nustatytą lubų glaistymo ir dažymo darbų apimtį, vadovaujantis prievolių vykdymo ekonomiškumo principu, ji laikytina pakankama pažeistam turtui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį.

Į Žalos sąmatą draudikas įtraukė sienų glaistymo darbų kainą (274,83 Eur be PVM) ir dažymo darbų kainą (464,16 Eur be PVM). Vertinimo išvados sąmatoje taip pat įtraukti minėti darbai, tačiau didesne apimtimi (draudikas Žalos skaičiuoklėje nurodė rėmęsis Vertinimo išvados sąmatos įkainiais, tad ginčo dėl jų nėra). Ekspertinėje nuomonėje Draudiko pasitelkta įmonė pakomentavo šią Vertinimo išvados poziciją: „Drėgmės pažeistų sienų bendras plokštumų plotas yra 21,06 m². Kodėl Ataskaitos sąmatoje skaičiuojamas >3 didesnis plotas: 78 m², aišku nėra (pažymėta žaliai). Kiekis nepagrįstai užaukštintas.“

Draudiko Žalos skaičiuoklėje nurodytas remontuojamas sienų plotas atitinka pareiškėjos pasirašytame apžiūros akte fiksuotą pažeistą sienų plotą. Manytina, kad, nesant konkrečių objektyvių duomenų, paneigiančių draudiko ekspertų nustatytą sienų glaistymo ir dažymo darbų apimtį, būtina pažeistam turtui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį, ji laikytina pakankama.

Draudikas į savo Žalos skaičiuoklę taip pat įtraukė fasadinių pastolių įrengimo ir išardymo darbus (nurodyta kaina – 82,28 Eur be PVM) bei „bokštelio“ nuomą (kaina – 120 Eur be PVM). Draudikas nurodė, kad minėtų darbų apimtis ir kaina nustatyta, remiantis Draudiko pasitelktos įmonės skaičiavimais. Vertinimo išvados sąmatoje įtraukta su pastoliais susijusių darbų apimtis ir kaina yra daug didesnė (1 029,63 Eur be PVM). Nurodomos darbų apimties paaiškinimo (apskaičiavimo) Vertinimo išvadoje nėra pateikto. Ekspertinėje nuomonėje Draudiko pasitelkta įmonė su pastoliais susijusią Vertinimo išvados sąmatoje nurodytą poziciją siejo su 64 kv. m. stogo dangos keitimu ir difuzinės plėvelės keitimu. Kaip nurodyta pirmiau, priežastinis ryšys tarp minėtų Vertinimo išvados sąmatoje nurodytų darbų poreikio ir ginčui aktualaus įvykio nebuvo įrodytas ir pagrįstas objektyviais duomenimis. Įvertinus šias aplinkybes, nesant konkrečių objektyvių duomenų, paneigiančių draudiko ekspertų nustatytą būtina pastolių įrengimo ir išardymo darbų apimtį ir kainą, „bokštelio“ nuomos kainą, jos laikytinos pakankamomis turtui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį.

Draudikas į savo Žalos skaičiuoklę taip pat įtraukė šiukšlių išvežimo kainą (147,83 Eur be PVM) ir patalpų valymo po remonto darbų kainą (82,28 Eur be PVM). Šiukšlių išvežimo darbai įtraukti ir į Vertinimo išvados sąmatą, tačiau jų apimtis ir kaina yra didesnė (511,63 Eur be PVM). Vertinimo išvados sąmatoje nurodyta didesnė išvežamų šiukšlių apimtis papildomai nepaaiškinama, tačiau galimai sietina su tuo, kad į Vertinimo išvados sąmatą įtraukta daugiau statybos darbų, lemiančių ir didesnę atliekų kiekį. Kaip minėta, dalies aptartų ir Vertinimo išvados sąmatoje nurodytų darbų būtinumas ir priežastinis ryšys su įvykiu nebuvo pagrįsti objektyviais duomenimis. Nenustačius konkrečių įrodymų, galinčių paneigti draudiko ekspertų Žalos skaičiuoklėje nurodytą šiukšlių išvežimo kainą, ji laikytina pakankama.

Atsižvelgiant į minėtas nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad žalos dydžio nustatymo prerogatyvą turintis draudikas, atlikęs jam prieinamus įvykio padarinių tyrimo veiksmus, pagrindė ir motyvavo galutinę apskaičiuotą sumą – Namu dėl įvykio patirtai žalai pašalinti pagal Sutartį būtinas išlaidas (3 295,09 Eur be PVM arba 3 987,06 Eur su PVM), todėl pareiškėjos reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos laikytinas nepagrįstu ir atmestinu.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą

pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Finansinių paslaugų ginčų nagrinėjimo
skyriaus vadovė, pavaduojanti direktorių

Rasa Cicėnienė